

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Jan Barmuta, Maria Barmuta

Informacje ogólne		
Nr obiektu	060	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	RZESZÓWEK – MELANŻ	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: E 15°56'34.2''	Szerokość: N 51°00'54.9''
Gmina	Świerzawa	
Opis lokalizacyjny	Odstonięcie znajduje się w górnej części potoku Kamiennik we wsi Rzeszówek. Aby dojechać do punktu należy w miejscowości Świerzawa skręcić w ku NE z drogi nr 370 w kierunku miejscowości Rzeszówek. Po około 2,5 km dojdziemy do miejsca, gdzie potok Kamiennik łączy się z płynącym wzdłuż drogi potokiem Czerwieniec. Odstonięcia melanży znajdują się wzdłuż koryta potoku Kamiennik.	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Długość ok 800 m	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Tektonika – melanże jednostki kaczawskiej Litologia- zmetamorfizowane skały osadowe i magmowe stratygrafia	
Rodzaj obiektu	Ciąg wychodni	
Litologia	Piaskowce, mułowce, lidyty, waki, i inne	
Forma rzeźby terenu	Koryto potoku	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Naturalny	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Haydukiewicz (1977) pod pojęciem melanże przyjmuje „kartowane ciała geologiczne o chaotycznej budowie wewnętrznej, składające się z łupkowej matriks, w której tkwią różnej wielkości okruchy i bloki kompetentnych skał”. W obrębie metamorficznego kompleksu kaczawskiego wyszczególniono 7 różnych melanży (Złotoryi, Stanisławowa, Różanej, Bolkowa, Rzeszówka, Janówka i Tarczyna). W obrębie melanży występują różnowiekowe skały. Duże bloki skalne datowane są na ordowik	

	(Urbanek i in. 1977), sylur (Kornaś 1974,1977), zaś matrix na przedział wczesny dewon po wczesny wizen (Haydukiewicz 1987). Charakter wydzielenia sugeruje, że melanze mogą być interpretowane jako osad synorogeniczny i w związku z tym związane z zamykaniem się basenu załukowego, a tym samym powstawania kaczawskiej przyzmy akrecyjnej.
Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	Odślonięcie ciągnie się wzdłuż potoku Kamiennik w Rzeszówku na długości ok 800 m. W górnej części potoku obserwować można kontakt stropowy melanży wyznaczony przez serie ordowickie. Idąc w dół potoku występuje znaczna zmienność litologiczna. Występują tu ławice walcowate kwarcowe, gdzie obserwować można miejscami laminację przekątną. Ławice te zapadają pod niewielkim kątem w kierunku południowym. W dalszej części odślonięcia widać drobnoziarniste piaskowce. Poniżej skały zmniejszają swoją frakcję. Występują ciemnoszare, silnie sfoliowane metamułowce, szare łupki mułowcowe stanowiące tło melanży, drobno- i średnio okruchowe brekcje, miejscami odsłaniają się również ciemne skały krzemionkowe, a podrzędnie felzytowe wulkanoklastyki. Melanż Rzeszówka nasunięty jest na melanż Różanej. Miejsce kontaktu wykazuje się bardzo silnym stektonizowaniem. Występują tam brekcje tektoniczne i skały skataklastyczne, które rozdzielają laminowane metamułowce. Utwory melanżowe cechują się niskim stopniem metamorfizmu z reguły poniżej temperatury deformacji kwarcu (<300°C) (Kryza, Muszyński 2003)
Historia badań naukowych	Opisywane odślonięcie było przedmiotem opracowań Haydukiewicza (1987a) oraz Kryzy i Muszyńskiego (2003a)
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	Nie stwierdzono
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	<p>Gunia t., 1977- W: Wybrane zagadnienia stratygrafii, sedymentacji i tektoniki metamorfizmu kaczawskiego. Materiały konferencji terenowej Złotoryja, 3-4 września 1977</p> <p>Haydukiewicz A., 1977, Litostratygrafia i rozwój strukturalny kompleksu kaczawskiego w zachodniej części jednostki Jakuszowa i w jednostce Rzeszówka (Góry Kaczawskie) Geol. Sudetica 12, 7-68</p> <p>Haydukiewicz A., 1987a — Sekwencja stratygraficzna w kompleksie kaczawskim. W: Przew. LVIII Zjazdu PTG, Wałbrzych: 95-106.</p> <p>Haydukiewicz A., 1987b—Melanże Gór Kaczawskich. W: Przew. LVIII Zjazdu PTG, Wałbrzych. 106-114.</p> <p>Kornaś I., 1974 — Fauna graptolitowa najniższego syluru w rejonie Krępnicy (Dolny Śląsk). W: Mat. I Kraj. Konf. Nauk. Paleontologów. Wrocław.</p> <p>Kornaś I., 1977— Problemy litostratygraficzne dolnego syluru w Sudetach Zachodnich. Sprawozdania z posiedzeń naukowych Instytutu Geologicznego Kwart. Geol., 21, 2: 388-389.</p> <p>Kryza R., Muszyński A., 2003: Kompleks metamorficzny Gór Kaczawskich – fragment waryscyjskiej przyzmy akrecyjnej. W: Ciężkowski A., Wojewoda J., Zelaźniewicz A. (red): Sudety Zachodnie: od wendy do czwartorzędu. Wind, Wrocław: 95-104.</p>

	Kryza R., Muszyński A., 2003a: Kompleks metamorficzny Gór Kaczawskich – problemy litostratygrafii i ewolucji tektono-metamorficznej. W: Ciężkowski W, Wojewoda J., Zelaźniewicz A. (red): Przewodnik do wycieczek LXXIV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego. Wind, Wrocław: 09-maj.
Inne uwagi	Brak
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	Odślonięcie jest atrakcyjne dla osób zainteresowanych tematyką geologiczną, o znacznym już poziomie wiedzy. Możliwość podjęcia następującej tematyki: rozwój kaczawskiej przyzmy akrecyjnej,
Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Odślonięcie znajduje się wzdłuż koryta rzeki. Dla większego komfortu jego oglądania mogą przydatne być kalosze.
Istniejąca infrastruktura turystyczna	Brak
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Próba regulacji koryta potoku może spowodować zniszczenie odkrywki.

Dokumentacja graficzna

060_1 Odślonięcie kompleksów chaotycznych w dolnym biegu potoku Kamiennik. Widoczne zróżnicowanie litologiczne w postaci czarnych łupków i bloku piaskowca

060_2 Stan zachowania odślonięcia w dolnym biegu potoku Kamiennik

060_3 Zaangażowane tektonicznie łupki grafitowe z pofragmentowanymi żyłami kwarcowymi

060_4 Zaangażowane tektonicznie łupki z egzotykami (?). Najprawdopodobniej osady o cechach „debris flow”